

Intervju Miroslava Lajčáka za DER SPIEGEL: „Crvena linija“

The logo for DER SPIEGEL, consisting of the words "DER SPIEGEL" in white, uppercase, sans-serif font on a red rectangular background.

SPIEGEL: Nacionalističke stranke su ponovno pobijedile na općinskim izborima u BiH. Da li je koncept multietničke države Hrvata, Muslimana i Srba definitivno propao?

Lajčák: Daytonski mirovni sporazum je okončao rat, no, vrlo je teško ostvariti njegovu filozofiju multietničkoga društva. Na izborima su pobijedili oni koji kažu: prvo moj narod, pa tek onda BiH. Premijer Republike Srpske, Milorad Dodik, otvoreno kaže da, kad govori o ekonomskom razvoju, nitko ga ne sluša, no, kad poviče: „Ne damo Republiku Srpsku“, svi aplaudiraju.

SPIEGEL: Imate ovlasti da jednostavno smijenite onog koji najviše remeti mir, Dodika. Što vas u tome sprječava?

Lajčák: To ne bi pomoglo Bosni i Hercegovini. Umjesto da traže smjene, ljudi moraju shvatiti da nacionalistički političari blokiraju njihov put ka Europskoj uniji.

SPIEGEL: Srpski lider Dodik već godinama prijeti provedbom referenduma za neovisnost njegovog entiteta. Možete li vi realno sprječiti takvo glasovanje?

Lajčák: Mi to ne bismo dozvolili, jer bi time bila prekoračena crvena linija koju je postavila međunarodna zajednica. Pored toga, Republika Srpska ne bi mogla ekonomski preživjeti kao nezavisna država. Međutim, Dodik prijeti da uništi Bosnu i Hercegovinu na mnogo jednostavniji i zakonit način, povlačenjem svojih ministara i poslanika iz centralnih državnih institucija i prelaskom u opoziciju. To bi paraliziralo Parlament, ne bi bilo Vlade i ne bi bilo Bosne i

Hercegovine. Nema Bosne bez srpskog naroda.

SPIEGEL: Međunarodna zajednica razmišlja o skorome okončanju svoje vojne misije u Bosni? Da li je taj korak preuranjen?

Lajčak: Ja se protivim nepravovremenom povlačenju. Takav ograničen pogled na stanje u BiH počiva isključivo na vojnoj procjeni situacije, pri čemu se ostavljaju politički argumenti po strani.

SPIEGEL: Što vi možete učiniti da prekinete vladavinu nacionalista?

Lajčak: Bosna se mora kultivirati na europski način. Niti jedan političar se neće usuditi da govori protiv Europske unije. No, ljudi u BiH moraju shvatiti da nacionalistički političari predstavljaju prepreku za članstvo u Europskoj uniji. Moraju im uskratiti potporu. Kad razgovaram s ljudima diljem BiH, oni mi govore: „Dosta nam je naših političara. Pošaljite ih u pustinju!“ Ovakav način razmišljanja se još uvijek nije probio do biračkih listića.